

Filiz Tufan Emni, **Göç Sonrası Sorunların Çözümünde Sivil Toplum Stratejisi**, Ekin Yay., Bursa, 2018, 134 sayfa, ISBN:978-605-327-644-9

Ahmet Nafiz ÜNALMIŞ*

Filiz Tufan Emni tarafından kaleme alınan “Göç Sonrası Sorunların Çözümünde Sivil Toplum Stratejisi” adlı eser, dört bölümden meydana gelmektedir. Çalışmanın ilk üç bölümünü konuya dair çeşitli kavramların ve kuramların açıklaması oluşturmaktadır. Bu bağlamda, tanımlayıcı yönü ağırlıklı bir çalışmadır. Dördüncü ve son bölümde Londra’da göçmenlere yönelik faaliyet gösteren STK’larla iletişime geçilerek, elde edilen veriler ışığında ortaya çıkan bulgular okuyucuya aktarılmıştır. Araştırma, saha çalışması yapılarak desteklediği için elde edilen bulgular, niteliksel açıdan önem taşımaktadır. Kitabın ilk bölümünde yazar, göçün kavramsal ve kuramsal çerçevesini

detaylıca ele almıştır. Göç, göçmen ve sığınmacı kavramları arasındaki farkların ne olduğu ve göçün tarihsel sürecinin anlatıldığı bölümde göç üzerine üretilen teoriler incelenerek okuyucunun zihninde “göç”e yol açan faktörlerin çerçevesi çizilmeye çalışılmıştır. İşsizlik, iktisadi durgunluk ve etnik sorunların yaygınlaşması gibi türlü sebeplere dayanan göçlerin nedenleri, bu bölümde açıklanarak göç konusu ile ilgili teoriden pratiğe bilgilendirme yapılmıştır.

Çalışmanın ikinci bölümünde sivil toplum kavramının Antik Yunan Dönemi’nden başlayarak günümüze kadar gelişim şekli incelenmiş ve 17. yy sonrasında başlamak üzere birey eksenli ve devlet eksenli sivil topluma yönelik farklı bakış açılarına yer verilmiştir. İkinci bölümün sonunda STK kavramının anlatımı yapılarak sivil toplumdan örgütlü sivil topluma geçiş yapılmıştır. Bu bölümde bir toplumda gönüllü STK’ların üstlenmeyi tercih ettiği işlevler şu şekilde sıralanmıştır.

- *Hizmet ve ortak çıkar sağlama: Üyelerine veya müşterilerine sosyal hizmetler, sağlık, eğitim ve bilgi sağlama; tavsiye etme veya destekte bulunma.*

* Dr. Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler, ORCID: 0000-0001-5043-6396, E-mail: nafizunalmis@gmail.com.

- *Toplumsal konuları takip etme ve kamu siyasasını etkileme: Kamu duyarlılığını veya siyasasını değiştirme amacı güden bir grup adına veya dava uğruna kampanya düzenleme, kulis faaliyetinde bulunma veya başka türlü savunmalara girişme.*

- *Kendine yetme veya dayanışma: Kuruluş amaçlarını gerçekleştirmek üzere etkinlikte bulunan diğer birey ve örgütlerle yardımlaşma, bilgi alışverişiinde bulunma, destek verme ve iş birliğinde bulunma.*

- *Kaynak ve koordinasyon sağlama: Özel sektör ile kamu makamları arasında bir arayüz oluşturma¹.*

STK'ları kuruluş amacına, yapısına ve mekâna göre sınıflandıran yazar, STK'ların fonksiyonlarını ikinci bölümde belirterek bu kuruluşların çeşitliliği örgütlülüğe dönüştürücü işlevinden hareketle, çoğulcu toplumun oluşmasına katkı sağladığını belirtmiştir.

Göç sonrası sorunlar ve sorun çözme sürecinde sivil toplum kuruluşları adlı üçüncü bölümün ilk konuları; adaptasyon, çok kültürlülük, entegrasyon gibi göç eden toplumların göç ettikleri ülkelerin yapısına ve kendi yapılarına göre karşı karşıya kaldıkları olgulardan oluşmaktadır. Diğer taraftan bu bölümde yazar, "Göç Alan Ülkelerin Uyum Siyasalarına İlişkin Değerlendirme" başlığı altında göç alan ülkelerin göçmenlere dönük politikalarında ortaya çıkan sorunlar ve çözüm önerilerini birlikte işlemiştir. Göç sonrası yaşanan sorunların sosyal, ekonomik, kültürel boyutlarının yanı sıra göç olgusunun aile, çocuklar ve kadınlar üzerindeki etkisini de toplumsal boyutta ele almıştır. Çalışmanın iddiasını oluşturan en önemli kısım, üçüncü bölümün sonunda başlamıştır. Yazar, bu kısımda bir önceki kısımda bahsettiği, göçmenlerin yaşadığı sorunların çözümüne yönelik, göç edilen ülkede, göçmenlerin STK çatısı altında toplanıp dayanışmasının etkili olabileceği iddiasında bulunmuştur. Yazar ayrıca göç eden toplulukların STK'lar sayesinde göç ettikleri ülkeye uyum gösterdiklerini, idari işlerinin kolaylaştığını, sosyal ve ekonomik hayata entegrasyonlarının sağlandığını vurgulamıştır. Yazara göre STK'lar, göçmenler üzerindeki yükü hafifletmektedir ancak göç alan devletlerin büyük bir çoğunluğu, göçmen örgütlerinden asimilasyon sürecini yavaşlattığı için rahatsızlık duymaktadır.

Çalışmanın dördüncü ve son bölümünde İngiltere'ye göç eden Türklerin, bu ülkede yaşadıkları sorunlara yönelik Londra'da bulunan STK'ların ne tür çözümler ürettiği konu edilmiştir. Yazar, Londra'da dinden eğitime, birçok farklı sosyal alanda faaliyet gösteren STK'lar ile temas kurmuştur. Araştırma yapılırken STK'ların yöneticilerine göçmenlerin yaşadıkları sorunlar ve bu sorunlara ne şekilde yardımcı oldukları sorulmuştur. Yapılan mülakatlar neticesinde ulaşılan sonuçlar, mülakata dayalı bulgular başlığı altında on ayrı alt başlıkta açıklanmıştır. Yazar, kitabın sonuç bölümünde göçmenlerin yeni bir kültüre uyum sağlamak zorunda kaldıkları için köken ve ülkelere dair değerlerinin aşındığına ve kültürel açıdan yozlaşabildikleri

¹ Filiz Tufan Emni, *Göç Sonrası Sorunların Çözümünde Sivil Toplum Stratejisi*, Ekin Yayınları, Bursa 2018, s. 34.

ne vurgu yapmıştır. Bu bağlamda yazar, özellikle gçmen ocuklarına ana dillerini unutmamaları ve g ettikleri lkeye daha rahat intibak sağlamaları iin ana dilde ve yabancı dilde eğitim verilmesi gerektiği sonucuna ulaşmıştır. Yazarın değerlendirmesine gre gçmenlerin gittikleri lkelerde yer alan STK'lar, gçmenlerin yaşadığı sıkıntıların giderilmesinde aktif roller stlenebilmektedir. Gçmenleri bekleyen diğer nemli sorun da madde bağımlılığı gibi kt alışkanlıklar edinmektir. Bu sorunun zmne ynelik olarak STK'lar, zararlı madde konusunda ebeveynleri bilgilendirmektedir. STK'ların gçmenler aısından bir diğer nemli fonksiyonu da baskı grubu oluşturarak gçmenlerin yaşadığı sorunların devlet kademesindeki zmn hızlandırmaktır.